

**STUDIA I STOPNIA
NIESTACJONARNE
ELEKTROTECHNIKA**

PRZEDMIOT:	Maszyny Elektryczn	
ROK:	3	
SEMESTR:	6 (letni)	
RODZAJ ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN:	☒ Wykład	30
	☐ Ćwiczenia	Podaj liczbę godzin
	☐ Laboratorium	Podaj liczbę godzin
	☐ Projekt	Podaj liczbę godzin
LICZBA PUNKTÓW ECTS:	Kliknij, aby wprowadzić liczbę punktów ECTS	
RODZAJ PRZEDMIOTU:	Kierunkowy	

PROWADZĄCY PRZEDMIOT:	dr inż., Zielińska Maria Katedra Napędów i Maszyn Elektrycznych

WYMAGANIA WSTĘPNE :	Fizyka, Podstawy Elektrotechniki

CELE I EFEKTY KSZTAŁCENIA

Celem przedmiotu jest poznanie budowy i zasady działania oraz własności eksploatacyjnych transformatorów a także maszyn wirujących prądu stałego i przemiennego.

Kliknij, aby wprowadzić cele i efekty kształcenia

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU

Wykład

1. Definicja oraz klasyfikacja maszyn i transformatorów.
2. Materiały stosowane w budowie maszyn elektrycznych.
3. Zależności energetyczne. Straty i sprawność.
4. Nagrzewanie i stygnięcie maszyn, rodzaje ich pracy, rodzaje budowy i chłodzenia.
5. Napięcie indukowane i równania momentu.
6. Budowa i zasada działania transformatora, analiza pracy transformatora jednofazowego.
7. Schematy zastępcze i wykresy wskazowe.
8. Stan jałowy, zwarcia i obciążenia, sprawność transformatora, przekładnia zwojowa i napięciowa.
9. Regulacja napięcia i zmienność napięcia.
10. Transformatory trójfazowe, oznaczenia zacisków, układy połączeń i grupy połączeń.
11. Praca równoległa transformatorów i warunki tej pracy.
12. Specjalne wykonania transformatorów np. autotransformator, transformator piecowy, spawalniczy.
13. Rodzaje pól i sposoby ich wytwarzania, pole magnetyczne zezwoju i grupy zezwojów, napięcie indukowane w zezwoju.
14. Budowa, zasada działania i rodzaje pracy maszyny asynchronicznej.
15. Schemat zastępczy, bieg jałowy, stan zwarcia i obciążenie, bilans energetyczny, współczynnik mocy i sprawność.
16. Moment obrotowy, charakterystyka mechaniczna, równanie Klossa.
17. Rozwiązania konstrukcyjne wirnika klatkowego.
18. Metody rozruchu silników indukcyjnych.
19. Regulacja prędkości obrotowej silników pierścieniowych i klatkowych.
20. Specjalne rozwiązania maszyn asynchronicznych: prądnica asynchroniczna, silniki jednofazowe, silniki wykonawcze, prądnica tachometryczna, silniki asynchroniczne liniowe, sprzęgło indukcyjne.
21. Wykonanie maszyn synchronicznych, typy i rodzaje budowy.
22. Bieg jałowy prądnicy.
23. Maszyna z wirnikiem cylindrycznym (nasycona i nienasycona), własności ruchowe, charakterystyki: zwarcia, zewnętrzna i regulacji.
24. Moment elektromagnetyczny, przeciążalność maszyny, stabilność pracy.
25. Krzywe V.
26. Sposoby przyłączania prądnic do pracy równoległej, własności ruchowe, kołysanie maszyn, współczynnik synchronizujący.
27. Maszyna synchroniczna z wirnikiem jawno biegunowym, wykres wskazowy, moment elektromagnetyczny, charakterystyka kątowna.
28. Silnik synchroniczny i jego rozruch, własności ruchowe.
29. Zwarcie w stanie ustalonym.
30. Regulacja wzbudzenia, forsowanie wzbudzenia, odwzbudzanie.
31. Budowa i zasada działania maszyny prądu stałego.
32. Rodzaje uzwojeń tworników i podstawowe wiadomości na temat ich projektowania.
33. Oddziaływanie twornika.
34. Komutacja.
35. Bieguny komutacyjne i uzwojenie kompensacyjne.
36. Oznaczenia uzwojeń i rodzaje pracy maszyn.
37. Prądnica: obcowzbudna, bocznikowa, szeregowo-bocznikowa, własności ruchowe.
38. Rozruch silników i ich własności ruchowe.
39. Sposoby regulacji prędkości obrotowej i hamowanie.
40. Straty i sprawność.

Laboratorium

Kliknij, aby wprowadzić treści programowe przedmiotu

WARUNKI ZALICZENIA	
WYKŁAD	Egzamin
ĆWICZENIA / PROJEKT LABORATORIUM	Zaliczenie

WYKAZ ZALECANEJ LITERATURY PODSTAWOWEJ	
1.	Latek W.: <i>Zarys maszyn elektrycznych</i> , WNT, Warszawa 1974.
2.	Plamitzer A. M.: <i>Maszyny elektryczne</i> , WNT, Warszawa 1987.
3.	Bajorek Z.: <i>Teoria maszyn elektrycznych</i> , Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 1992.
4.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.
5.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.
6.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.
7.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.
8.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.
9.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.
10.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.
WYKAZ ZALECANEJ LITERATURY UZUPEŁNIAJĄCEJ	
1.	Dubicki B.: <i>Maszyny elektryczne</i> , tom I, II, III, PWN, 19996.
2.	Jeziński E.: <i>Transformatory. Podstawy teoretyczne</i> , WNT, Warszawa 1965.
3.	Jeziński E., Gogolewski Z., Koczyński Z. Szmit J.: <i>Transformatory. Budowa i projektowanie 1963</i> , WNT, Warszawa 1965.
4.	Roszczyk S.: <i>Teoria maszyn elektrycznych</i> , WNT, Warszawa 1979.
5.	
6.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.
7.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.
8.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.

9.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.
10.	Kliknij, aby wprowadzić pozycję.